

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYELET

Alapította : Dr. BOROS GYÖRGY.

XXXX = 40.

Tapsoljatok örömben és vigságban ifjak és öregek! Ti mind valakik látjátok azt a sokat mondó számot e betűk homlokán, örvendezetek, mert az Ur, ami egy igaz Istenünk megmutatta atyai jószágát, hosszú tűrő és megtartó kegyelmét minékünk. Felhozott minket negyven esztendő Sion hegyére. Kiáltásatok: áldott vagy égi Atya, aki gondot viselsz a tieidre! Világosságot terjesztesz előttük, hogy a sötétség mélységeibe ne essenek. Jó tanácsot osztogatva közöttük, hogy a te törvényeid tiszteletében el ne lankadjanak. Bátoritod, hogy a te szent fiad Jézus Krisztus arany szabályát: a szeretetet, hirdessék és gyakorolják.

Köszönet örök jószágú Atya, hogy megdicsőítetted magadat általunk ezekben az apró, kicsiny betűkben e lap hasábjain. Mi szerény közlője az unitárius élet igaz cselekedeteinek, mi alázatos hirdetője a nagy Dávid Ferenc hitének, ime a 40-ik esztendő küszöbén állva kiáltjuk: Hozsánna neked teremtő és megtartó Istenünk! Dicsértessek szent neved most és mindörökké, míg ember lesz az ember!

Ti pedig *Unitárius Közlönyünk* olvasói, kik velünk voltatok, mióta 1887-ben fölveztük szerény nevünket! Ti, kik azóta e zászló alá sorakoztatok, örvendezetek, hogy ha voltak olykor nehéz napjaink, mégis velünk maradtatok. Köszönet minden hű olvasónak. Köszönet minden jóakarónak! Induljunk a jubiláris esztendőbe reménységgel, bizalommal. Jöjjetek és hozzatok magatokkal új társakat. Tovább, tovább csak előre!

Dr. B.

TÜZHELY MELLETT

1. Téged dicsérlek . . .

Téged dicsérlek
Én Uram, Isten;
A te szent műved
Ide lenn minden.

Tied a halál,
Tied az élet,
Ura vagy minden
Nagynak, csekélynek.

Ide lenn, ott fenn,
A merre látok:
Harmatcsepp, porszem,
Napok, világok.

Sietek hozzád
Az ima szárnyán,
Atyám, fogadd el
Gyermeki hálám.

Endrödi S.

A sátán a templomban.

Egy szorgalmas templomlátogató, amint egy nyári vasárnap délelőtt a templombavezető uton haladt, találkozott a sátánnal. Mit keresel te itt? — kérdezte a keresztény. Oh, felelt a sátán, miért ne mehetnék én oda, ahol az emberek imádkoznak és ahol ellenem prédikálnak? Ki védelmez meg engem, ha én magam meg nem védelmezem?

De hogyan csinálod? — kérdezte a keresztény. — Oh kedvesem, ezer módja van ennek, — ismételte a sátán. Vasárnap reggel legelőször olyan házakhoz megyek, honnan templomba készülnek s első dolgom, hogy egy kis haragot, bosszúságot csináljak egy-egy leszakadt gomb, szoros inggallér vagy más sürgős varrnivaló miatt. Ezek az embereket már olyan hangulatra serkentik, ami kedvez nekem.

Akik békeességben, harag nélkül fel tudnak jönni a templomba, azokkal szemben is használom az én módszereimet. Ott van egy ifju leány, elég, ha felhívom figyelmét arra a másik leány szép díszes kalapjára, fejkendőjére vagy ruhájára s már vége, hogy a prédikációra figyeljen. Vagy ott az a két ifjuember, ki most lép be a templomba, minden figyelmüket úgy a hallgatóságra irányítom, hogy a prédikációból csak egyes elejtett szavakat hallanak meg s azzal a felfogással távoznak a templomból, hogy ezért a prédikációért nem volt érdemes idejönni!

Most lép be egy halványarcu nő, ki borzasztóan fél a légtattól és a megfázástól. Ezt az aggodalmat úgy a fejébe verem, az egész templomozás ideje alatt csak e felett tépelődik. A

hátulsó padban ül egy édesanya, akit azzal nyugtalanítok fel, hogy otthon hagyott kis gyermeke kiesik a bölcsőből, mert elfelejtette a szolgálóra rábizni az ügyeletet.

Két kereskedő jön, kik egész templomozás ideje alatt azt a jó üzleti hírt forgatják elméjükben, amit templomba jövet olvastak a friss ujságban. Azzal a két polgáremberrel szemben könnyű az én feladatom. Elhítem velük, hogy az a sok bűn és véték, melyet a pap felsorol, nem talál rájuk, sokkal inkább barátjukra, szomszédjukra s így ők azzal a nyugodt tudattal távoznak a templomból, hogy bennük hiba nincs.

Ha vannak olyanok, akikkel a templomban nem érek célt, templomból kijövetkor arra törekszem, hogy a beszélgetést valami olyan érdekes tárgyra tereljem, mely a prédikációt elfeledtté teszi.

Ezeket mondta a sátán a keresztény hívónek. Vajjon ő is áldozatául esett-e a sátánnak? Vagy megismerve ennek mindenkivel szemben való ravasz incselkedéseit, megerősítette magát lelkében és erős elhatározással figyelmeztette keresztény társait, hogy egyedül Istenre irányuló érzésekkel, gondolatokkal készüljenek templomba és itt az Ur házában szerelmére, Isten ígéjére legyen összpontosulva minden figyelmük. Amint a Prédikátor mondja: „Őrizd meg lábaidat, midőn az Ur házába jössz és azért jöjj, hogy hallgasd az ígét.”

—————
Németből fordította: Ü. J.

A pásztorfurulya.

— Hűség mindenben halálig. —

Volt egyszer egy királynak egy kincstárnoka, kít egyszerű pásztor-sorból emelt e fényes állásba. A kincstárnokot azonban el-lenségei bevádolták a királynál, hogy a rábizott kincseket hűtlenül kezeli és az elsikkasztott pénzt s más drágaságokat külön rejtekben vasajtóval elzárva őrizteti.

A király meglátogatta a kincstárnokot s rátalált a vasajtóra. Parancsolta, hogy nyissák fel. Belépvén a rejtekhelyre, nagyon elcsodálkozott, mert nem volt ott egyéb: négy puszta fal, egy egyszerű asztal, egy szalmával befont szék. Az asztalon pásztorbot, tarisznya és egy furulya. Az ablakból gyönyörű kilátás volt a távoli zöld vetésekre és az erdőkoszoruzta hegyekre.

A kincstárnok így szólott: Fiatal koromban juhokat őriztem. Te jó királyom udvarodba hívtál, magas tisztségre emeltél, de én itt a kincsek között sem feledkeztem meg származásomról s egykori foglalkozásomról. Napi kötelességem elvégeztével itt szoktam egy órát tölteni, örömmel emlékezve vissza pásztorságomra s elismételgetve azon dalokat, melyeket egykor juhaim mellett furulyáztam. Hagyj kérlek visszamennem ismét oda, hol nyugodtabban és békésebben élhettem, mint udvarodban.

A királyt annyira meghatotta ez egyszerű ember hűsége és ragaszkodása, hogy nagyobb bizalmába fogadta s továbbra is szolgálatában tartotta.

Mi történt Dávid Ferenc halála után.

Az „Unitárius Közlöny“ mult hónapi száma a nagynevű valóságalapítónk emlékének volt szentelve. A halála 350 éves évfordulója ünnep alkalmából rendezett ünnepek leírásával kapcsolatban megismerhették és felújíthatták az olvasók az ő küzdelmes munkáját.

Most úgy találjuk alkalomszerűnek, hogy unitárius híveink, olvasóink ismerjék meg rendre a mi unitárius egyházunk küzdelmes élettörténetét, ezért e rovatban rövid vonásokban ismertetni fogjuk.

A Dávid Ferenc elítélésével Blandrata vette kezébe az unitárius egyház igazgatását. Miután ő volt az, aki Dávid Ferenc igazságkereső törekvései ellen annyit áskálódott s végül is a róm. kath. vallásu fejedelemlél Báthori Kristófnál elárulta, úgy látszik érezte, hogy neki kötelessége megmenteni az unitárius egyházat a végpusztulástól. Erre nagy szükség is volt, mert ha Blandrata nem veszi kezébe az újbólszervezés munkáját, beteljesül az egyházon a Jézus Krisztus mondása: „Megverem a pásztor és elszélednek a nyájnak juhjai.“

De Blandrata érezte, hogy mi a kötelessége az unitárius egyházzal szemben s beindította a szervezés munkáját. Mindjárt összehívta a papokat és egy hitformát létesített és iratott alá, melyben a Jézus Krisztus imádása, segítségül hívása is benne foglaltatott. Ez nagyon ellenkezett Dávid Ferenc tiszta tanításával, de a nehéz és szorult helyzetben akkor el kellett fogadni.

A fejedelemlél kieszközölte, hogy nevezze ki Hunyadi Demetert, a kolozsvári főiskola igazgató tanárát püspöknek.

A püspöki szék betöltésére is nagy szükség volt, mert a Dávid Ferenc elítélésé folytán a hatalom fenyegetése sokakat megfélemlített és megingatott unitárius hitében, úgy, hogy a papok közül és a hívek közül sokan el akarták hagyni vallásukat. Hunyadi Demeter püspök felkereste ezeket a papokat, gyülekezeteiket s bátorító szavaival bizalmat és reményt öntött beléjük, hogy nem lesz semmi bántódásuk, csak maradjanak meg tovább is az unitárius vallásban.

Igy menekült meg unitárius egyházunk Blandrata György és Hunyadi Demeter munkásságával a megsemmisüléstől.

A Könyvek Könyvéből.

(Ézsaiás 21:1†. Seirből így kiáltnak hozzám: Vigyázó, meddig még az éjszaka, meddig még az éj?)

Vigyázó, meddig még az éj?!

Hideg világ, virága dér:

Az Égből ömlő áldott napsugárnak

Falánk felhőkutyák elébe állnak,

S az Ég? Csak sir az emberér'...

Vigyázó, meddig még az éj?!

hátulsó padban ül egy édesanya, akit azzal nyugtalanítok fel, hogy otthon hagyott kis gyermeke kiesik a bölcsebből, mert elfelejtette a szolgálóra rábizni az ügyeletet.

Két kereskedő jön, kik egész templomozás ideje alatt azt a jó üzleti hírt forgatják elméjükben, amit templomba jövet olvastak a friss ujságban. Azzal a két polgáremberrel szemben könnyű az én feladatomban. Elhítem velük, hogy az a sok bűn és véték, melyet a pap felsorol, nem talál rájuk, sokkal inkább barátjukra, szomszédjukra s így ők azzal a nyugodt tudattal távoznak a templomból, hogy bennük hiba nincs.

Ha vannak olyanok, akikkel a templomban nem érek célt, templomból kijövetkor arra törekszem, hogy a beszélgetést valami olyan érdekes tárgyra tereljem, mely a prédikációt elfeledtté teszi.

Ezeket mondta a sátán a keresztény hívőnek. Vajjon ő is áldozatául esett-e a sátánnak? Vagy megismerve ennek mindenkivel szemben való ravasz incselkedéseit, megerősítette magát lelkében és erős elhatározással figyelmeztette keresztény társait, hogy egyedül Istenre irányuló érzésekkel, gondolatokkal készüljenek templomba és itt az Ur házában szerelmére, Isten ígéjére legyen összpontosulva minden figyelmük. Amint a Prédikátor mondja: „Órizz meg lábaidat, midőn az Ur házába jössz és azért jöjj, hogy hallgasd az ígét.”

—————
Németből fordította: Ü. J.

A pásztorfurulya.

— ***Hűség mindenben fiallig.*** —

Volt egyszer egy királynak egy kincstárnoka, kit egyszerű pásztor-sorból emelt e fényes állásba. A kincstárnokot azonban elenségei bevádolták a királynál, hogy a rábizott kincseket hűtlenül kezeli és az elsikkasztott pénzt s más drágaságokat külön rejtekben vasajtóval elzárva őrizteti.

A király meglátogatta a kincstárnokot s rátalált a vasajtóra. Parancsolta, hogy nyissák fel. Belépvén a rejtekhelyre, nagyon elcsodálkozott, mert nem volt ott egyéb: négy puszta fal, egy egyszerű asztal, egy szalmával befont szék. Az asztalon pásztorbot, tarisznya és egy furulya. Az ablakból gyönyörű kilátás volt a távoli zöld vetésekre és az erdőkoszoruzta hegyekre.

A kincstárnok így szólt: Fiatalkoromban juhokat őriztem. Te jó királyom udvarodba hívtál, magas tisztségre emeltél, de én itt a kincsek között sem feledkeztem meg származásomról s egykori foglalkozásomról. Napi kötelességem elvégeztével itt szoktam egy órát tölteni, örömmel emlékezve vissza pásztorságomra s elismételgetve azon dalokat, melyeket egykor juhaim mellett furulyáztam. Hagyj kérlek visszamennem ismét oda, hol nyugodtabban és békésebben élhettem, mint udvarodban.

A királyt annyira meghatotta ez egyszerű ember hűsége és ragaszkodása, hogy nagyobb bizalmába fogadta s továbbra is szolgálatában tartotta.

Mi történt Dávid Ferenc halála után.

Az „Unitárius Közlöny“ mult hónapi száma a nagynevű valásalapítónk emlékének volt szentelve. A halála 350 éves évfordulói ünnep alkalmából rendezett ünnepek leírásával kapcsolatban megismerhették és felújíthatták az olvasók az ő küzdelmes munkáját.

Most úgy találjuk alkalomszerűnek, hogy unitárius híveink, olvasóink ismerjék meg rendre a mi unitárius egyházunk küzdelmes élettörténetét, ezért e rovatban rövid vonásokban ismertetni fogjuk.

A Dávid Ferenc elítéltetésével Blandrata vette kezébe az unitárius egyház igazgatását. Miután ő volt az, aki Dávid Ferenc igazságkereső törekvései ellen annyit áskálódott s végül is a róm. kath. vallásu fejedelelemnél Báthori Kristófnál elárulta, úgy látszik érezte, hogy neki kötelessége megmenteni az unitárius egyházat a végpusztulástól. Erre nagy szükség is volt, mert ha Blandrata nem veszi kezébe az újbólszervezés munkáját, beteljesül az egyházon a Jézus Krisztus mondása: „Megverem a pástort és elszélednek a nyájnak juhai.“

De Blandrata érezte, hogy mi a kötelessége az unitárius egyházzal szemben s beindította a szervezés munkáját. Mindjárt összehívta a papokat és egy hitformát létesített és iratott alá, melyben a Jézus Krisztus imádása, segítségül hívása is benne foglaltatott. Ez nagyon ellenkezett Dávid Ferenc tiszta tanításával, de a nehéz és szorult helyzetben akkor el kellett fogadni.

A fejedelemnél kieszközölte, hogy nevezze ki Hunyadi Demetert, a kolozsvári főiskola igazgató tanárát püspökeknek.

A püspöki szék betöltésére is nagy szükség volt, mert a Dávid Ferenc elítéltetése folytán a hatalom fenyegetése sokakat megfélemlített és megingatott unitárius hitében, úgy, hogy a papok közül és a hívek közül sokan el akarták hagyni vallásukat. Hunyadi Demeter püspök felkereste ezeket a papokat, gyülekezeteket s bátorító szavaival bizalmat és reményt öntött beléjük, hogy nem lesz semmi bántódásuk, csak maradjanak meg tovább is az unitárius vallásban.

Igy menekült meg unitárius egyházunk Blandrata György és Hunyadi Demeter munkásságával a megsemmisüléstől.

A Könyvek Könyvéből.

(Ézsaiás 21:11. Seirből így kiáltnak hozzám: Vigyázó, meddig még az éjszaka, meddig még az éj?)

Vigyázó, meddig még az éj?!

Hideg világ, virága dér:

Az Égből ömlő áldott napsugárnak

Falánk felhőkutyák elébe állnak,

S az Ég? Csak sír az emberér'...

Vigyázó, meddig még az éj?!

Vigyázó, meddig még az éj?!
 Vigyázó, vajjon meddig él
 A gyűlölet, az emberrontó átok,
 Szentségeiden meddig taposnak mások?
 Az ember, ime, ennyit ér...
 Vigyázó, meddig még az éj?!

Vigyázó, meddig még az éj?!
 Minek vívódik, mit remél
 A csonkig égett üszkőkön a bánat?
 Az fáj, maholnap már a seb se fájhat:
 Az üszkösült seb már nem él...
 Vigyázó, meddig még az éj?!

Vigyázó, meddig még az éj?!
 Mint végít járó lámpabél,
 Fogyunk, megittuk minden olajunkat,
 S míg várjuk, hogy lángunkon lángok gyúlnak,
 Pislogtat és elolt a szél...
 Vigyázó, meddig még az éj?!

Vigyázó, meddig még az éj?!
 A reménységünk a gyökér.
 Ugy terjedez a pestis, mint a méreg.
 Oh jaj, ha gyökerünkig ér a féreg!
 A reménységünk a gyökér...
 Vigyázó, meddig még az éj?! -

Pálfi Márton.

.....

Minden napra egy gondolat.

Minden szó sokat ér, ha a helyén van mondva.
 A mai napot azért ragadd meg már a kezdetén, mert ha egyszer eltűnt, futhatsz utána.

Mindenki azt hiszi, hogy ő szebb és okosabb a másiknál.
 Jaj neked, ha csak vasárnap gondolsz Istenedre.
 Egy kedves mosoly többet ér száz üres szónál.
 Istennél az erő és az oltalom.
 Jézus többet ér az összes megváltóknál.
 Isten mindig ott van, ahol keresik.

f. p.

NŐK VILÁGA.

Boldog új esztendőt!

A szószéken beszél a pap.
Arany kévét dob be a nap.
Ósi templom ablakán.

Ki eddig is megtartottál,
Erős, biztos várunk voltál,
Mindörökké légy velünk! . . .

Szól az ige: békességet,
Szerencsés, boldog új évet
Adjon Isten, magyarok!

— Az Ur jóságosan hallgat;
De zörren a templomablak
S két kis galamb oda száll . . .

S szívből zendül föl az ének,
A szeretet Istenének
Hálát adó keblekről:

Piciny csőrükkel kopognak,
Égi üzenetet hoznak:
Reméljétek emberek!

Ürmösi Károlyr.é.

Jelentés

a vidéki D. F. egyleti nőszövetségek évi működéséről.

Maroskör.

1. A **csókfalvi** Nőkszövetsége gyönyörű karácsonyfa-ünnepélyt rendezett, szétosztott 3600 leut érő ajándékot. Anyák-napjára a cintermet virágos kertté alakították át.

2. **Iklandon** jan. 13-án alakult meg a nőegylet. A téli hónapokban minden harmadik vasárnap gyűlést tartottak. Volt 4 műsoros teaestély. Junius 2-án szépen sikerült Anyák-napját rendezett. Pénzvagyonuk 2181 leu.

3. **Iszlóban** a Nőkszövetsége a D. F. egylettel együtt működött.

4. A **marosvásárhelyi** Nőkszövetsége gyönyörű munkát végzett. Hetenként egy-egy választmányi gyűlést tartott, melyen a végzendő jótékonycélu munkát állapítottak meg. Rendeztek: 8 házi, 1 ünnepélyes teaestélyt, 1 Tompa Mihály emlékünnepelet, 1 „Szeretevendégséget“ és mesedélutánt, melyen 174 csomagot osztottak ki a gyermekek között, karácsonyi ajándék képen. 18 szegény tanuló fiút és leányt, 4 családot részesítettek pénz- és munkasegélyben. Egy szegény unitárius leány neveltetési költségeit viselték. 88 hősi halottna sírját gondozták. Az ifjusági egylet termének átalakítására 5000 leut adományoztak. Az egész évi jótékonyáságnak értéke 30.000 leu. Pénzvagyona 20.276 leu. Tagok száma 55, elnök dr. Sárkány Miklósné.

5. A **nyáradgálfalvi** Nőkszövetsége minden csütörtökön összejövetelt tartott. Felolvasások, szavalatok, megbeszélések, ismeret-

terjesztő előadások szolgáltak programul. Színelőadással összekötött táncmulatságokat rendezett az iskola javára. Orbán Balázs-émlék-ünnepélyt tartott. Egy vak asszonnak élelmézésről és fütésről gondoskodott.

6. **Nyárádszentlászlón** a Nőkszövetsége 16 estélyt tartott szép és tanulságos műsorral. Az ifjusági egyesülettel együtt 5300 leut adományozott az iskolának. A Nőkszövetség vezetésében Lőrinczy Miklósné unitárius tanítóné fejtett ki nagy tevékenységet.

7. A **nyárádszentmártoni** Nőkszövetsége 3000 leut adott a templom diszítésére. Élénk és buzgó tevékenységet fejtenek ki.

8. **Nyomáton** a Nőkszövetsége a téli és tavaszi időszakban 41 összejövetelet, 4 műsoros, tánccal egybekötött, mind erkölcsileg, mind anyagilag jól sikerült estélyt tartott. Gondoskodott a templom és iskola tisztántartásáról s a cinterem virággal való rendezéséről, 500 leu értékben. Tagjainak száma 55, pénzvagyona 8900 leu. 2350 leut adott iskolajavításhoz. A szövetség működésének egyik fontos eredménye, hogy a hivek a temetés utáni torozásokat egyszerűsmindenkorra eltörölték. Vezetők Pethó Kálmánné és Vas Erzsike.

9. A **szabédi** Nőkszövetsége a D. F. Egylettel karöltve nyolc összejövetelet tartott.

10. A **szentgericei** Nőkszövetsége a téli hónapokban minden héten összejöveteleket tartott. A műsor ismeretterjesztő és szórakoztató számokból állott. Keresztesi Dénes lelkész bevezette az egyházi énektanítást. Szavalóversenyeket rendeztek a gyermekek által, melyeken a jobb szavalók kis jutalmakban részesültek. A Nőkszövetség a dalárdával együtt műsoros estélyt rendezett. Buzgó vezetője az egyletnek Kiss Ferencné.

11. **Szentháromságon** a világitás miatti zavarok akadályozták az egyleti élet elevenségét.

12. A **székelykáli** Nőkszövetség tartott 6 összejövetelet. Szép karácsonyfa-ünnepet rendezett. Ruhaneműeket és taneszközöket osztott szét. Az egyháznak 3730 leut ajándékozott. Rendezett 2 tánccal egybekötött műsoros estélyt, szép erkölcsi és anyagi sikerrel. Tagok száma 36, pénzvagyona 3500 leu. Elnök Kilyén Gizi, védnök K. Nagy Árpádné.

13. A **vadadi** Nőkszövetsége jól sikerült karácsonyfa-ünnepélyt rendezett, hol szétosztotta a tagoktól összegyűlt ajándékokat. Az egyházközségnek 2500 leut érő ravatalt ajándékozott. Elnök Bedő Árpádné.

(A fenti jelentés még 1929 augusztusban érkezett be, nagytiszteletű Halmágyi János maroskőri esperes ur szívességéből, melyért hálás köszönetemet nyilvánítom.)

Udvarhelykör.

1. A **karácsonyfalvi** Nőkszövetsége hetenként egyszer kötökeestélyt rendezett, összesen tizenkettőt. Három nagyszabású műsoros estélyt, egy teaestélyt, 5000 leu tiszta jövedelemmel és május hóban

a szabadban egy majálist. Husvét másodnapján délelőtt a templomban megünnepelte fennállásának 20 éves jubileumát megfelelő programmal. A jubileum örömeire aznap este táncvigalmat rendezett. Ajándékozott az unitárius egyházközségnek a hősök emléktáblája felállításához 5650 leut, egy szegény unitárius családnak 200 leut, egy szegény nőegyleti tagnak 200 leut, egynek 100 leut. Három meghalt nőegyleti tagnak a koporsójára koszorút helyezett, egyenként 400, összesen 1200 leu értékben. Elnök Bálint Ödönné.

(Folytatjuk.)

A kolozsvári Nőkszövetsége hirei. A karácsonyfa-ünnepélyt az idén is, mint a megelőző években, a karácsony előtti vasárnap délutánján tartottuk meg 4 órai kezdettel. Az ünnepélyt a gyermekek éneke nyitotta meg, mely után Püspök ur imádkozott. Megható volt, mikor a legkisebb gyermek is hangos szóval vele együtt imádkozott a szeretet Istenéhez. Ezenkívül volt még ének, szavalat és szindarab, melyben elemi iskolába járó gyermekeink szerepeltek a legnagyobb ügyességgel. Ezek után következett a csomagok, cukor és gyümölcs kiosztása, melyet a gyermekek már a legnagyobb türelmetlenséggel vártak. Több mint nyolcvan gyermek kapott ruhát, cipőt, háromszázan cukorcsomagot és tizenöt szegény család pénzt, mely összesen 6780 leut tett ki. A ruha és cipők értéke, amelyeket ujonnan vettünk, 21.320 leu. Kaptunk viseltes, de jó állapotban lévő ruhaneműt is s ha ezeknek értékét is számítjuk, több mint 30.000 leut osztottunk ki szegény gyermekeink és családok között. De ez is csak egy csepp vagy talán még az sem a szegénység és nyomor tengerében. Azonban ennyi is jóleső érzéssel töltött el mindnyájunkat, hogy ha csak egy kis időre is derűt varázsolhattunk a vézna és gondterhes arcokra. Ezért legyen hála és elismerés mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy e szép eszmét az idén is megvalósíthattuk.

Felhívjuk Egyletünk Választmánya tagjainak figyelmét az októberben hozott határozatunkra, mely szerint a vál. gyűlések minden hónap első keddjén fognak tartatni, mindig délután 5 órakor. Kérjük a tagokat, jelenjenek meg minél pontosabban.

.....

Alapítói díj 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny” ingyen jár!

Rádió.

Régi himnusz, régi dal	Bátorító zsolozsma
Kél a hullámhosszon,	Száll a hullámhosszon —
Tél harcol a tavasszal! . . .	Az ős erő temploma:
Képzeletben hallom.	Hit, remény, bizalom.

Régi himnusz, új ének
Zeng a hullámhosszon —
Múlt és jövőbe nézek . . .
Népem, Isten áldjon!

(Ádámós.)

Kozma Miklós.

Dr. Southworthné előadása.*)

Boldog vagyok, hogy itt lehetek Önök között s hogy alkalmat adtak arra, hogy beszélhessek. A leányokban s nekik arra való hajlamukban, hogy helyes neveléssel erős jellemké és hasznos polgárokká lesznek, mindig hitem volt. Valószínűleg valamit az amerikai leányokról szeretnének tudni. Véleményem szerint ők nagyon hasonlóak az erdélyiekhez s ha a teremben itt egy csoport amerikai leány volna önök mellett, bárki is nehezen tudná megkülönböztetni az amerikai leányokat az erdélyiektől. Talán érdekelné az, hogy tudjanak valamit az amerikai lányok „Camp-fire girls“ (Tábortűz lányok) nevű szervezetéről. Hasonló ez a fiúk Boy-Scout-s szervezetéhez s nevét onnan kapja, hogy a kereteibe tartozó leányokat arra biztatják, hogy amennyit csak tehetik idejükből töltsenek a szabad levegőn, rakjanak tüzeket az erdők körül s ott a tűz körül összegyűlve beszéljenek eszményeikről, reményeikről és céljaikról. Arra serkentik őket, hogy az idős emberek segítésére törekedjenek s valahányszor a társadalomban kórházak építésére vagy bármely más az emberek jóllétét szolgáló nemes cél megvalósítására törekednek s azokra pénzt gyűjtenek, a szolgálatban részt vegyenek. Önképzés útján sajátítsák el a helyes gondolkozást és szokásokat, a dolgok megvalósításának helyes módszereit, amelyekről azt hitték, hogy csak a fiúk bírják elsajátítani.

Most, hogy itt együtt beszélgetünk, gondolom, hogy valami olyan dologról szeretnének hallani, amit mi férjemmel Dr. Southworthal világszerte utunkban tapasztaltunk. San-Franciscotól a Csendes Ocean széles vizét átszelve jutottunk Japánba, majd Kínába s a téli hónapokra Indiába jöttünk. A hatodik hónapban értünk Egyiptomba, később Palesztinába, Konstantinápolyba, Görögországba és Olaszországba. Mindenik országnak meg van a maga kedvessége és érdekessége. Alig van város, melynek több érdekes látnivalója

*) Az előadást, melyet itt kivonatossan adunk, Székelyudvarhelyen tartotta a D. F. Leány-egyletben Southworthné, Southworth Dr. chicagói egyetemi unitárius theologiai fakultás professzorának a neje.

lenne, mint Olaszországban Firenze (Florence). Gyönyörű hegyek között fekszik, az Arno folyó két részre osztja, múkincseit, szobrait és festményeit a világ leghíresebb művészei alkották. Egy kép elé viszem Önöket, mely az apró templomok egyikében a Santa Maria del Rivreban van. E festmény egy szép fiatal asszonyt ábrázol, Erzsébet volt a neve, valamikor Lengyelországban látták. Meleg, érző szívű nő volt, nem kímélt semmi fáradságot, ha szegények szenvedéseinek enyhítéséről volt szó. Egy napon kötényében kenyérrel sietett éppen, hogy néhány éhező gyermeknek adja annak tartalmát. Utközben találkozott férjével, aki szigorú, keményszívű ember volt s nem egészen értette meg feleségének ilyen törekvéseit. A szigorú férj tudni akarta, hogy mi van felesége kötényében. Kérdésére, hogy mi van a kötényben, a nő ijedten és zavartan válaszolta: rózsák. Követelte, hogy tárja ki kötényét. A nő remegve tárta ki a kötényt s lám! köténye valóban rózsákkal volt telerakva. Nagy tanulság rejlik számunkra ebben a történetben. Ha mi szívesek, jók, megértők vagyunk másokkal szemben Isten csodákon keresztül is rózsás ösvényeken fog vezetni bennünket.

Santa Croce templomában egy szép, nagyméretű feszület-szobrot láttunk, melyet egy híres szobrász Donatello fából vésett. Ezzel kapcsolatosan a következő történetet mondták el. Az ifjú Donatello tanuló korában fából feszületet faragott s elvitte a már akkor hírneves szobrászhoz Brunelleckyhez, hogy neki bemutassa. Művére büszke volt s arcában bizonyos büszkeséggel mutatta be a Mesternek. Brunellecky a fiura ránézett s azt mondotta: „Te csak közönséges ember szobrát, nem Krisztus szobrot készítettél.“ Sértődötten és haragosan mondotta erre a fiu: „Végy hát fát magad s csinálj jobbat ennél.“ Napok múltán Brunellecky maga kereste fel a fiut, hogy megmutassa a feszületet, amit a fiu felhívására készített. A feszület láttára a meglepetéstől a fiu arca felvidult: „Te csakugyan Krisztusokat alkotsz — mondotta — én pedig csak közönséges embereket csinállok.“

Idővel Donatello is sok szépet alkotott s nem kevésbé híressé lett, mint maga Brunellecky, mivel ő is nagyra volt hivatva, mert gyors és készséges volt abban, hogy felfedezze másokban a szépet és értékest s amit közönséges ember sohasem ér el, képessé lett arra, hogy maga is szépet és értékest alkosson. Mi is csak akkor fogunk szépet, nagyot alkotni, ha készek vagyunk mások kiünőségeit felismerni és elismerni.

A feszület, amit Donatello alkotott a Santa Croceban Florenceben — amit Brunellecky alakított az a Santa Maria Novellaban ma is látható.

Bizonyára valamikor mindnyájan elmennek s ezeket az érdekességeket megnézik, valamint azt a sok más szép alkotást, amelyekben Florence bővelkedik.

Fordította: Kis Sándor.

Egyleti élet és munkásság.

A bölöni „Dávid Ferenc unitárius Nőkészövetsége“ a mostani téli időny beálltával is megkezdte működését Lőfi Ödönné lelkészné, László Ferencné és Pál Tivadarné tanítónők együttes vezetése mellett. A munka megkezdésével legelső cselekedete az volt, hogy felekezeti iskolánk felszerelési eszközeinek pótlására, illetve renoválási költségeinek fedezésére az elmúlt évben összegyűjtött és megtakarított pénzből 4500 leu összeget adományozott s ezzel lehetővé tette, hogy e tekintetben több reménnyel nézzünk a jövő elébe. Bizunk abban, hogy e nemes cselekedet másokban is követésre talál. A Nőkészövetsége minden héten szombaton este tartja összejöveteleit, amikor ima, ének, szavalatok, ismeretterjesztő felolvasások töltik be a rendes programot. Időnként műsoros szélesebbkörű estélyek is rendeztetnek. Ez évi november hó 17-én templomi ünnepség tartott Dávid Ferenc halálának 350 éves fordulója emlékére, amikor az iskolás növendékek a tanerők vezetése alatt két szőlamban énekeltek, szavaltak, a Nőkészövetsége részéről pedig Szolga Imréné olvasta fel Nagy Lajos: „Dávid Ferenc“ című hatásos költeményét. Istennek áldása legyen a megkezdett nemes munkán, melynek még szebb eredményeit várjuk.

Bölön, 1929. december hó.

Lőfi Ödön, lelkész.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába november 19-től december 27-ig előfizetői és tagsági díjat fizettek: Fekete Dénes Lupény, Verne József Torockó, Mérész Józsefné Fogaras, id. Szentgyörgyi János Nagyszeben, Keresztély Lajos Kolozsvár, Unitárius Egyházközség Alsójjára, özv. Verne Józsefné Torockó, Unitárius Egyházközség Nagyenyed, Teslák Tinka Torda 1929-re; Szentpáli Gyula Fogaras 1927-re; Czakó László Torda 1928-ra; Pásztorné Rostás Róza Torda, Pap Dénes Székelyudvarhely 1930-ra; Nagy Géza Kolozsmonostor 1929—30-ra; Bartha László Kóhalom 1928—29-re; Jánosí Ferenc Firtosváralja 1927—28-ra; Máté István Recsenyéd 1928—30-ra; Kerekes István Nagyajta 1927—29-re.

Alapítói díjban fizettek: Dávid Ferenc Egylet Alsójjára 100 L., dr. Barabás Béla Arad 500 L.

Kolozsvár, 1929 december hó 27-én.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Az unitárius szellem és nevelés hatása. Nem hivalkodás, hanem biztatás és erősítésképen jól esik, ha a régi gárda egy-egy kiváló embere elismeréssel emlékezik meg a mi munkánkról. Ilyen elismerő, őszinte sorokat hozott a posta közelebről magyar fajunk egyik tiszteletreméltó nagy alakjától, dr. Barabás Béla v. szenátortól, az öreg küzdelmes harcostól. Püspökünkhöz irt kedves leveléből leközlünk egy kis részletet, mely kedves, vonzó soraival lekötelezőleg beszél:

„Méltóságos Püspök Ur! Kedves Barátom!

Nekem ma születésem napja van. A jó Istennek segedelmével befejeztem a 74 évet s megkezdtem a 75-ik esztendőt, hogy hol, mikor és hogyan végzem, azt nem tudom, de nyugodtan várom napom lenyugvását, akár ma, akár holnap, akár később.

Ezt az én születésnapomat azzal ünnepelem s azzal teszem reám nézve kellemessé, hogy küldök 500 leít az Unitárius Közlöny alapítói díjaként. Ez a Te magas szellemű lapod nekem már évek óta jár, a címszalagon ma is szenátorként neveztetem. Örömmel várom, szívesen fogadom, sőt minden számát elejétől végig elolvasom s ezzel imádkozom. Ez az utolsó szám, mely Dávid Ferenc emlékezetének van szentelve, nekem nagy élvezet és lelki gyönyörűség. Már a napilapokból olvastam a kolozsvári és a dévai nagy ünnepeket s elteltem azok áhíatával.

Gyakran emlékezem vissza az unitárius kollégiumban töltött időre s később is mindig hálával és szeretettel gondolok az egykori szép és kellemes napokra. Én minden unitárius mozgalmat figyelemmel kísérek, örvendek, ha ilyenről olvashatok.

Vedd szívesen az én baráti köszöntésemet.“

Püspök urunk válaszolt e kedves és megható levélre, de mi e helyről külön is kívánjuk, hogy öreg barátunk és olvasónk még sokáig élvezhesse a szép és kellemes öreg kort s tartson meg továbbra is szívének meleg szeretetében minket, unitáriusokat.

Templomszentelési ünnepély. A nagyenyedi unitárius egyházközség 1929. december 1-én tartotta meg ujonnan épített kedves, barátságos kis templomának felszentelési ünnepségét szép és buzgó egyházas keretek között. A felszentelési ünnepen résztvett dr. Boros György püspök, kíséretében voltak dr. Varga Béla egyházi főjegyző, Ürmösi Károly esperes, Kovács Kálmán tanár és Ürmösi József püspöki titkár n. A praktikusán megépített izléses kis templom nem tudta mind befogadni az érdeklődő ünnepi közönséget, akik között a más felekezetek képviselői is igen szép szám-

ban jelentek meg. Ütő Lajos kolozsvári énekvezér harmonium kísérete mellett a lelkes kis gyülekezet hálaadó magasztalást énekelt az egyetlen egy Istenségnek, kihez áhitatos imában emelte fel a szíveket alkalmi szép imájában Ürmösi Károly esperes. Az ünnepi beszédet dr. Varga Béla egyházi főjegyző tartotta. Máté ev. 18. 19. 20. alapján rövid, tömör szavakban fejtette ki, hogy akik egységes, összetartó erővel gyűlnek össze a Jézus Krisztus nevében Isten imádsására, azokat mint a múltban, úgy a jelenben is az evangéliumi szeretet egysége megszenteli. Dr. Boros György püspök felszentelő beszédében az isteni erő és világosság ama nagy segítő készségére mutatott rá, mely ezt a kicsiny maroknyi gyülekezetet, szomszédos filiáival, e nagy és szép alkotás véghezvitelére megsegítette. Örömmel mutatott arra az örvendetes alkalmi tényre is, hogy ez csak a nagy hitalapító Dávid Ferenc és a nagy alkotó Bethlen Gábor fejedelem szellemében történhetett. Az ünnepi gyülekezet az elismerés meleg érzésével hallgatta végig az ifju apostol Barabás Miklós enyedi lelkes beszámolóját a templomépítés történetéről, kinek erős, elszánt akarata, tettvégya s segítőtársaival együttműködő buzgósága hozta létre e szép, kis áldásos alkotást. Munkálja tovább is ebben hivei megértésével és szeretetével hitünk igazságait. Istennek tetsző, kedves áldozat hiveinknek amaz áldozatkészsége, mellyel e szép kis templom és papilakás felépítését megvalósították. Legyen elismerés e helyen öreg gondnok Bedő Dénes bátyánknak és jeleni lelkes gondnoknak dr. Szent-Iványi Árpád buzgó hitrokonunknak, kinek az az édes apai s általában szülői öröme is meg volt, hogy a püspök ur a 4-ik fiukat keresztelte meg az új templomban.

Urvacsoraosztás és a templomi ünnepségek befejezése után püspök ur fogadta a ref. egyházközség, Bethlen kollégium, izr. egyház és a különböző egyházak növegyeteinek küldöttségeit.

Este műsoros előadás volt az iparos önképzőkör termében, amelyen dr. Varga Béla bevezető előadást tartott, Gyallay Domokos közkedvelt írónk egy szép, tanulságos és megható kis történetet olvasott fel, Kelemen Lajos történettudósunk az ő kedves és megnyerő modorában nagyenyedi vonatkozású vidám történeteket adott elő, melyen a nagyszámu hallgatóság derűs jókedvvel elmulatott. Szép és gyönyörködtető volt Balogh Gizella zongoraművész nő kiváló technikájú játéka, valamint az Iparos Önképzőkör férfikarának és vegyeskarának szabatosan előadott énekszámai.

Ezer tisztelemelő lelkes szép nap emléke után az az óhajunk, hogy enyedi egyházközségünkben növekedjék, fejlődjék a buzgó unitárius vallásos élet s ebbe kapcsolódjanak bele a környéken, a szorványvonalban lakó hiveink is, hogy érezzék melegebben, közvetlenebbül egyházunkhoz való tartozásukat.

.....

Alapítói díj 500 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Halálozás. Mezőpaniti Nagy Mihály a zilahi ref. egyház kántora életének 91 és haláláig teljesített szolgálatának 68-ik évében f. évi dec. 8-án elhunyt. Hadházy Sándor egyh. pénztárnokunk apósát gyászolja az elhunytban. — Özv. id. Utó Lajosné szül. Hévízi L. Tóth Anna életének 90-ik, özvegyiségének 3-ik évében, dec. 13-án csendesen elhunyt Dicsőszentmártonban. Utó Lajos székelykereszturi lelkészünk édesanyját gyászolja az elhunytban. — Keresztély Lujza nyug. áll. posta- és táviróhivatali főtisztviselőnő, Keresztély Lajos egyházi számvevőnk nővére, életének 73-ik évében dec. 11-én elhunyt. — Részvétellel írjuk le e helyen egy hűségese lelkipásztor Gálfalvi János nevét, ki hirtelen és váratlanul hagyta itt az Ur szőlőjének munkálását. Újvére készült nyugalomba 70 éves életkorral és 45 évi papi szolgálattal, melyben az ő egyszerűségével, nyugodt kedélyével és megfontoltságával megszerezte és megtartotta hívei, barátai és tisztelői bizalmát, szeretetét. Az Ur hamarabb hívta el örök nyugalomra az ő szolgáját. Legyen nyugalma csendes, lelkének jutalma bőséges! Isten vigasztaló lelke szárítsa fel érette bánkodó szereteteinek könnyeit s adjon szent akaratán való megnyugvást a szívekbe. — Dr. Demeter Lőrinc egyh. tanácsos, ny. főszolgabíró, a székelykereszturi főgimnázium f. ü. gondnoka, magyarzsákodi birtokos, dec. 12-én életének 70-ik évében elhunyt. Buzgó s egyházáért lelkesedni és áldozni egyformán tudó vezetőemberünket vesztettük el az elhunytban. Emlékét szeretettel és hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

.....

Irodalom és művészet.

Unitárius művésznők és művészek kiállításai.

A karácsony körül szokásos kiállítások során 1929-ben különösen szép számmal szerepeltek unitárius művésznőink és művészeink. Midőn ezt az örvendetes ténytet följegyezzük, a művészet előtti hódolaton kívül két főcél vezet. Egyik az, hogy örömmünket és elismerésünket fejezhessük ki alkotó munkásságuk előtt; a másik az, hogy közönségünk figyelmét felhívjuk erre a szép és értékes munkára s művészeink támogatására.

Ez a támogatás anyagi és erkölcsi lehet. A művészek nagyobbik része munkája után él. Azért, akiknek módjuk engedi, nemcsak a művészetet pártolják, hanem egy-egy szép festmény megvásárlásával

.....

☛ Küldjétek gyermekeiteket minél tömegesebben a kereskedelmi és ipari pályákra.

ban jelentek meg. Ütő Lajos kolozsvári énekvezér harmonium kísérete mellett a lelkes kis gyülekezet hálaadó magasztalást énekelt az egyetlen egy Istenségnek, kihez áhítatos imában emelte fel a szíveket alkalmi szép imájában Ürmösi Károly esperes. Az ünnepi beszédet dr. Varga Béla egyházi főjegyző tartotta. Máté ev. 18. 19. 20. alapján rövid, tömör szavakban fejtette ki, hogy akik egységes, összetartó erővel gyűlnek össze a Jézus Krisztus nevében Isten imádására, azokat mint a multban, ugy a jelenben is az evangéliumi szeretet egysége megszenteli. Dr. Boros György püspök felszentelő beszédében az isteni erő és világosság ama nagy segítő készségére mutatott rá, mely ezt a kicsiny maroknyi gyülekezetet, szomszédos filiáival, e nagy és szép alkotás véghezvitelére megsegítette. Örömmel mutatott arra az örvendetes alkalmi tényre is, hogy ez csak a nagy hitalapító Dávid Ferenc és a nagy alkotó Bethlen Gábor fejedelem szellemében történhetett. Az ünnepi gyülekezet az elismerés meleg érzésével hallgatta végig az ifju apostol Barabás Miklós enyedi lelkész beszámolóját a templomépítés történetéről, kinek erős, elszánt akarata, tettvágya s segítőtársaival együttműködő buzgósága hozta létre e szép, kis áldásos alkotást. Munkálja tovább is ebben hívei megértésével és szeretetével hitünk igazságait. Istennek tetsző, kedves áldozat hiveinknek amaz áldozatkészsége, mellyel e szép kis templom és papilakás felépítését megvalósították. Legyen elismerés e helyen öreg gondnok Bedő Dénes bátyánknak és jeleni lelkes gondnoknak dr. Szent-Iványi Árpád buzgó hitrokonunknak, kinek az az édes apai s-általában szülői örömiük is meg volt, hogy a püspök ur a 4-ik fiukat keresztelte meg az új templomban.

Urvacsoraosztás és a templomi ünnepségek befejezése után püspök ur fogadta a ref. egyházközség, Bethlen kollégium, izr. egyház és a különböző egyházak nőegyleteinek küldöttségeit.

Este műsoros előadás volt az iparos önképzőkör termében, amelyen dr. Varga Béla bevezető előadást tartott, Gyallay Domokos közkedvelt írónk egy szép, tanulságos és megható kis történetet olvasott fel, Kelemen Lajos történettudósunk az ő kedves és megnyerő modorában nagyenyedi vonatkozású vidám történeteket adott elő, melyen a nagyszámu hallgatóság derüs jókedvvel elmulatott. Szép és gyönyörködtető volt Balogh Gizella zongoraművész nő kiváló technikájú játéka, valamint az Iparos Önképzőkör férfikarának és vegyeskarának szabatosan előadott énekszámái.

Ezen felemelő lelkes szép nap emléke után az az óhajunk, hogy enyedi egyházközségünkben növekedjék, fejlődjék a buzgó unitárius vallásos élet s ebbe kapcsolódjanak bele a környéken, a szorványvonalban lakó hiveink is, hogy érezzék melegebben, közvetlenebbül egyházunkhoz való tartozásukat.

.....

Alapítói díj 500 leu, minek ellenében az Unitárius Közlöny ingyen jár!

Halálozás. Mezőpaniti Nagy Mihály a zilahi ref. egyház kántora életének 91 és haláláig teljesített szolgálatának 68-ik évében f. évi dec. 8-án elhunyt. Hadházy Sándor egyh. pénztárnokunk apósát gyászolja az elhunytban. — Özv. id. Ütő Lajosné szül. Hévízi L. Tóth Anna életének 90-ik, özvegyiségének 3-ik évében, dec. 13-án csendesen elhunyt Dicsőszentmártonban. Ütő Lajos székelykereszturi lelkészünk édesanyját gyászolja az elhunytban. — Keresztély Lujza nyug. áll. posta-és táviróhivatali főtisztviselőnő, Keresztély Lajos egyházi számvevőnk nővére, életének 73-ik évében dec. 11-én elhunyt. — Részvétellel írjuk le e helyen egy hűséges lelképásztor Gálfalvi János nevét, ki hirtelen és váratlanul hagyta itt az Ur szőlőjének munkálását. Újvére készült nyugalomba 70 éves életkorral és 45 évi papi szolgálattal, melyben az ő egyszerűségével, nyugodt kedélyével és megfontoltságával megszerezte és megtartotta hievei, barátai és tisztelői bizalmát, szeretetét. Az Ur hamarabb hívta el örök nyugalomra az ő szolgáját. Legyen nyugalma csendes, lelkének jutalma bőséges! Isten vigasztaló lelke szárítsa fel érette bánkodó szereteteinek könnyeit s adjon szent akarátán való megnyugvást a szivekbe. — Dr. Demeter Lőrinc egyh. tanácsos, ny. főszolgabíró, a székelykereszturi főgimnázium f. ü. gondnoka, magyarzsákodí birtokos, dec. 12-én életének 70-ik évében elhunyt. Buzgó s egyházáért lelkesedni és áldozni egyformán tudó vezetőemberünket veszítettük el az elhunytban. Emlékét szeretettel és hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

.....

Irodalom és művészet.

Unitárius művésznők és művészek kiállításai.

A karácsony körül szokásos kiállítások során 1929-ben különösen szép számmal szerepeltek unitárius művésznőink és művészeink. Midőn ezt az örvendetes tényt följegyezzük, a művészet előtti hódolaton kívül két főcél vezet. Egyik az, hogy örömünket és elismerésünket fejezhessük ki alkotó munkásságuk előtt; a másik az, hogy közönségünk figyelmét felhívjuk erre a szép és értékes munkára s művészeink támogatására.

Ez a támogatás anyagi és erkölcsi lehet. A művészek nagyobbik része munkája után él. Azért, akiknek módjuk engedi, nemcsak a művészetet pártolják, hanem egy-egy szép festmény megvásárlásával

.....

 Küldjétek gyermekeiteket minél tömegesebben a kereskedelmi és ipari pályákra.

maguknak és hozzátartozóiknak szereznek örömet, állandó szépséget és örök értéket. A közönség többségének azonban — sajnos — nincs módja ilyen, sokszor még szerényebb áldozatokra sem. De annyit már mindenki tehet, hogy a képkiállításokat bár *megnézz*e. Hiszen a legtöbb ily kiállítás díjtalan. Itt legalább látni és nézni tanulhat mindenki. Mert az bizonyos, hogy az emberek többsége erre sem képes. A finom vízfestményeket, vagy a nagy színfoltokban ható olajfestményeket nem ugyanazon távolságból lehet élvezni, sőt meglátni sem. A képnézés ezt az elemi szabályát is legjobban a kiállítások látogatásával tanuljuk meg.

De tanuljuk meg azt is, hogy a látogatás érdeklődésünkkel együttl bizonyos mértékig műveltségünk fokmérője, lelkünk tartalmának tükré is. Az igazi művelt ember elmegy a kiállításokra a nemes szellemi munka iránti becsülésből és hódolatból, oda viszi az alkotás tisztelete és a szép szeretete.

Ide nem pénz, csak lélek és műveltség kell. A kiállítások látogatása valóban lélek és műveltség kérdése s azok, kik azzal menetetőznek, hogy azért nem mennek képkiállításra, mert amugy sem vásárolhatnak, legtöbbször vagy a rosszal felfogott álszégyn rabjai, vagy kényelmeskedő ürügykeresők s majdnem mindenkor legalább is egyoldalú emberek.

Az álszégyn, a kényelmeskedés vagy az egyoldalúság pedig nem tartoznak az erények közé. Ezek leküzdésével magunkat emeljük, nemesítjük s jutalmul a szépben találunk kárpótlást, melyet a művészet nyújt.

*

Kiállító művészeink közül legelő kedves budapesti vendégünket *Nagné Szentgericezi Jakab Piroskát* említjük meg. Ő nagynevű történetírónk, Jakab Elek unokája s a művészet terén tör fel lelkéből nagyatyja alkotó tehetsége. Kiállítását december elején Kolozsvárt, az Athlétikai klub helyiségeiben tartotta meg. Tájképek, virágok, aktok, csendélet- és arcképek képezték művei zömét s ezekből kétségtelenül aktjaiban és arcképeiben mutatkozott legerősebbnek. Az utóbbiakban ereje és tudása, virágaiban lelke finomsága tükrözött. A kolozsvári közönség meleg szeretete és elismerése fogadta őt első itteni kiállítása alkalmából.

Gidófalvy Istvánné Pataky Etelka az ősz óta az év végéig egymásután Sepsiszentgyörgyön, Brassóban, Marosvásárhelyt és Kolozsvárt rendezett kiállításokat. Tájképei, tanulmányfejei, arcképei, csendélet- és virágképei nemcsak művészete sokoldalúságáról, hanem nagymértékű fejlődéséről is bizonyosságot tettek. A hangulatos lakásrészleteknek, pompás gyümölcscsendéleteknek, gyönyörű színpompás virágoknak és a küküllőmenti kedves kis házelőknek ma olajban ő a legjobb erdélyi művésze. Összes kiállításait szép erkölcsi siker koronázta.

Tóth István régi, kedves művésznk, a legfinomabb romániai

akvarelista, Kolozsvárt és Tordán tartott, — mindkét helyen ugyanazon két művészbárátjával — közös kiállításokat. Erdélyi tájai tavasztól a színes őszig és a télig a természet minden színt fokozatát tündöklük. Ő a nap ragyogásának, a virágos mezőknek, a távol fátyolos titokzatosságának, a víz színességeinek lehellet-finomságu művésze. Képein most is a régi erőben ragyogott tudása és technikája s ha az idén anyagi sikere jóval kisebb volt a megszokottnál, az kétségtelenül csak az általános rossz gazdasági helyzetnek tulajdonítható.

Shakirov Sebestyén, a negyedik művésziünk, csak mint unitárius új név olvasóink előtt. Ő a messzi keleten, Kazán városában, a Volga mellett született. A világháborúban mint hadifogoly került hozzánk és itt maradt. Itt ismerte meg vallásunkat és itt lett egyházunk tagja. Felesége is unitárius. Festőiskolai tanulmányait még Oroszországban, 1913-ban kezdte s Nagyváradon folytatta. Előbb Tövisen, majd Petrosényban élt huzamosabb ideig s Kolozsvárt, Aradon, Temesvárt és Brassóban rendezett kiállításokat. Az idén Dávid Ferenc ünnepélyünkre megfestette azt a jelenetet, midőn Dávid Ferenc a tordai országgyűlésről visszatérve a máig őrzött nagy kerek körül beszél Kolozsvár népéhez s néhány szép dévai képet hozott, melyekből az E. K. Tanács és Theológiai Akadémiánk szereztek darabokat. Új kolozsvári kiállítását 54 képpel, karácsony első napján püspökünk nyitotta meg s ő volt első vásárlói közt is. Képei színgazdag táj- és életképek, a Zsilvölgyéből, Déva és Nagyvárad vidékéről. Tulnyomóan olajfestmények, de volt néhány nagyon szép színes pastelképe is. Shakirov dús a színekben s tárgyainak változatossága és kifejezőmódja szinte káprázatos sokoldalúságáról tett bizonyosságot anélkül, hogy ez a tulajdonsága művei együttes összhangját bármily csekély mértékben zavarta volna. Egész kiállítását egy szerény, de meleg és mély lélek költői meglátásait tükrözte a Shakirov keleti érzésvilága ott ragyog, vagy borong színeiben, tárgyaiban. E kiállításán is a tájszépességek és színek rajongó apostolának mutatkozott és kiállítását, mely az unitárius kollégiumban januárius 5-ig tartott, sok élvezetet nyújtott mindazoknak, akik a szépségeket szeretik.

Kelemen Lajos.

Minden kézirat Szent-Iványi Sándor szerkesztő címére Cluj, Unitárius Kollégium küldendő.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L. egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egyet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítódíj 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztárhoz küldendő.

Nyomatott „Corvin“-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz